

Soru-Cevap

Soru: Son zamanlarda Nijerya ve Kenya'da gerçekleşen bazı durumlar, olaylar, şartlar ve çatışmalar gözlemcilerin dikkatini çekmiştir... O halde bu, Amerika Birleşik Devletleri veya İngiltere veya da diğer güçlerin şu anda Nijerya'da, 2007 genel seçimlerin ardından da Kenya'da olmak üzere Afrika'nın dört bir tarafında deva eden iç savaşları teşvik etmek için yeni bir politikaya başvurdıkları anlamına mı gelmektedir yoksa bu, iç olaylar mıdır?

Cevap:

Birincisi: Kenya'daki mevcut çatışma ve çeşitli kabileler arasında devam eden gerginlikler, 2012 mart ayında yapılması planlanan ve bir yandan her ikisi de İngiliz yanlısı olan mevcut Devlet Başkanı Kibaki ve arkadaşı Cumhurbaşkanı adayı Uhuru Kenyatta diğer yandan ise Cumhurbaşkanı adayı ve Amerikan yanlısı olan başbakan Raila Odinga arasındaki Anglo-Amerikan çatışmasının yoğunlaştığı bir sonraki Cumhurbaşkanlığı seçimleri için Amerika ile İngiltere arasındaki rekabetin bir sonucudur. Dolayısıyla bu çatışma, Odinga ve Amerikan destekçileri ile Kibaki ve İngiliz destekçileri arasında yaygın tartışmaların olduğu 2007 yılındaki devlet başkanlığı seçimlerinin sonuçları sebebiyledir.

Kibaki ve Kenyatta, Kenya'daki en büyük etnik gurup sayılan Kikuyu adındaki aynı etnik gurubun mensubuyken Raila Odinga ise Kenya'daki üçüncü büyük etnik gurup olan "Luo" adındaki gurubun mensubudur. Dolayısıyla Amerika ile İngiltere arasındaki otorite çatışması, çoğu zaman Kibaki ile Odinga'nın yanı sıra aynı şekilde bunlardan her birinin aşiret ve kabileleri arasındaki çatışmaya dönüştüğü gibi birbirleriyle olan ittifakta böyledir.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yaklaşmasıyla birlikte seçimlerden önceki kazanımları güçlendirmek amacıyla çeşitli guruplar arasındaki gerginlikler artış göstermiş olup Amerika ile İngiltere'nin çatışmalar üretmek için iç savaş çıkarmak ve istikrarsız gergin bir durumu devam ettirmek gibi bir kasıtları bulunmaktadır. Bilakis beklenen eğilim, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden önce siyasi avantajlar kazanma yada çatışma şartları, "Amerika ile İngiltere'nin" çatışmalarının herhangi bir şekilde adaylarının başarısını gerçekleştiremeyecek şekilde ortaya çıkması halinde Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ertelenmesi olasılığı yönünde olmasıdır... Bu nedenle Amerika, Kibaki'nin şeffaf, özgür ve nezih bir seçim yapmasını vurgulamaktadır. Buda Kenyatta'ya karşı Odinga için büyük bir fırsatın verilmesi ve Amerika'nın da doğrudan müdahalede bulunma sınırına ulaşması içindir. Zira Amerika Dışişleri Bakanı Clinton, Kenya'ya bu ayın başlarından yaptığı ziyareti sırasında şöyle demiştir: "Amerika, önümüzdeki seçimlerin özgür, nezih ve şeffaf olmasını garantilemek için Kenya hükümetine yardımda bulunma sözü vermiştir. Dolayısıyla gerçekten tüm dünyaya örnek olacak seçimlerin hazırlanılmasına teşvik ediyoruz." Ancak aynı şekilde o, hazırlık için birçok işin yapılmasına gereksinim olduğundan dolayı bunun kolay bir iş olmayacağını da itiraf etmiştir. Zira şöyle demiştir: "Ancak bizler, ortada bu bağlamda kararlar alınmasını ve çeşitli yasaların çıkmasını gerektiren birçok işlerin olduğunun gerçekten farkındayız." (Clinton, Amerika Birleşik Devletleri'nin Kenya seçimlerinde kan akıtılmasının önlenmesini destekleyeceği sözünü vermiştir. Guardian Online / 04. Ağustos 2012)

Açıktır ki Amerika, hala Odinga'nın seçimleri kazanma ihtimali konusunda endişe duymakta ve seçimler sürecine müdahalede bulunmak istemektedir. Buda İngilizlerin Kibaki, Kenyatta, bu ikisine bağlı seçkinler ile Amerika'nın her türlü müdahalesini engellemeye çalışan Kikuya Kabile gurubu yoluyla gerginliği artırmasından dolayıdır.

Bununla birlikte ortada mevcut gerilimlere bazı "baharatların" eklendiği bir mesele bulunmaktadır ki buda; Kibaki'nin, 2012 Mart ayında Kenya'da petrol keşfinin yapılacağını ilan etmesidir. (Kenya, son keşifler sayesinde Afrika Petrol sıçramasına katılmıştır / Christian Science Monitor Online-09. Mayıs 2012) Doğal olarak buda İngiltere ile Amerika arasındaki gerginliği artırmaktadır. Çünkü her ikisi de Kenya petrolünü çok uluslu kendi şirketleri için garantilemek amacıyla rekabet etmelerinin yanı sıra bu keşif, her iki ülkenin de ciddi ekonomik krize tanık olduğu bir sırada gerçekleşmiştir.

İkincisi: Nijerya açısından olana gelince; Nijerya Cumhurbaşkanı Umaru Musa Yar'Adua'nın ölümüne yol açan hastalığın akabinde 2010 Şubat ayının Perşembe günü Nijerya Cumhurbaşkanlığı görevine Goodluck Jonathan gelmiştir. Goodluck Jonathan ise Cumhurbaşkanlığına atanmadan önce Devlet Başkanı Umaru'nun

yardımcısı olup bunların her ikisi de Demokratik Halk Partisi'nin (PDP) adamıdır. Dolayısıyla Umaru ile Jonathan'ın, siyasî yükselişte Demokratik Halk Partisi'nin güçlü lideri Obasanjo'ya borçlu oldukları söylenebilir.

Obasanjo ise Amerika'nın ülkedeki has ajanı olup Amerika'nın Nijerya'daki hegemonyasının sürmesini garantileme ve İngilizlerin nüfuzunu marjinalleştirme görevini üstlenmiştir. Nitekim 2007 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Jonathan'ı Cumhurbaşkanı Umaru'nun yardımcılığı görevinde çalışması için seçen de Obasanjo olmuştur. British Broadcasting Corporation (BBC)'nin bildirdiğine göre Goodluck Jonathan'ın kişisel profilinde şöyle geçmektedir: *"Sayın Jonathan, valilik görevini üstlenmiş olup bundan iki yıl sonrasındaki 2007 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Olusegun Obasanjo tarafından Nijerya Cumhurbaşkanı yardımcısı olmak için seçilmiştir."* [Goodluck Jonathan Kişisel Profili-Nijerya / BBC News Online-18 Nisan 2011] Daha sonra Obasanjo, Jonathan'ın Cumhurbaşkanlığına erişimini tertiplemiş olup Vanguard Gazetesi'ne göre Jonathan'ın Cumhurbaşkanlığına erişmesinde Vanguard Obasanjo'nun esasî bir rolü olmuştur. Nitekim gazete şunu da zikretmiştir: *"Yar'Adua, dört yıllık görev süresinden yaklaşık iki yıl sonra ölümcül bir hastalığa yakalandığında Obasanjo, bir Suudi Hastanesi'nde hasta yatan Cumhurbaşkanı'nı ilk kez ziyaret etmiş ve Goodluck Jonathan'ın Cumhurbaşkanı Yar'Adua'nın vekili olarak anayasal yemin etmesi amacıyla Cumhurbaşkanı yardımcılığı görevine getirilmesi kampanyasına öncülük yapmak için geri dönmüştür. Çünkü o, Cumhurbaşkanı'nın yurtdışı seyahati öncesinde görevini teslim almamıştır."* [Klifer: Obasanjo'nun İstifası: Demokratik Halk Partisi'nden Sonra Jonathan'a Ne Olacak / Vanguard Gazetesi Online-04. Nisan 2012]

Hakeza Amerika, 2011 yılında yeniden Cumhurbaşkanı seçilmesi amacıyla Jonathan'ın geniş bir konum elde etmesini başarmıştır. Zira Jonathan, Nijerya kitlelerine ulaşmak için sosyal medya araçlarını kullanmış ve oyların %77.7'sini garantilemiştir. Bu sonuçlar, Umaru Yar'Adua'nın görevi esnasındaki oylarla karşılaştırıldığında daha ileri bir durumdadır.

Ancak Jonathan'ın Cumhurbaşkanı olarak atanmasının ardından siyasî olarak Umaru Yar'Adua'nın döneminden daha zayıf olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu ise Obasanjo'nun, Demokratik Halk Partisi'nin mütevelli kurulu başkanı olduğu sırada Jonathan'ın müsteşarı olmasına rağmen böyle olmuştur. Dolayısıyla Jonathan'ın iktidar dönemi, Nijerya'daki sivil kuruluşlar ile siyasî yaşam üzerindeki tahakküm gücünü zayıflatan birçok sorunların acısını çekmiş olup bu sorunlar ise aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

1-Siyasî yolsuzluk:

Nijerya'daki siyasî yolsuzluk, Jonathan'ın otoritedeki varlığında aşırı boyutlara ulaşmış olup hükümetin yolsuzluğu önlemeye dönük çabaları ise minimum oranda olmuştur. Hatta Goodluck Jonathan'ı destekleyen Amerika, yolsuzlukla mücadele hareketinden bıkmış ve Nijerya hükümetini açık bir şekilde eleştirmiştir. Nitekim Amerika Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, insan hakları uygulamaları bağlamında sunduğu 2011 yılı raporunda şöyle demiştir: *"Nijerya'daki yolsuzluk, geniş ölçülerde olup hükümetin her kademesine ve güvenlik güçlerine yayılmış durumdadır."* Ayrıca Jonathan hükümeti de diğer ülkelerle paralel olarak Nijerya devletinin gelişimini göz ardı etmiştir. Buda ilerleyen dönemlerde sakinlerin Jonathan iktidarına lanet okumalarına yol açmış ve dolayısıyla buda özellikle ülkenin kuzeyinde şiddete neden olmuştur.

2- Yakıtlardan desteğin (sübvansenin) kaldırılması:

Görünen o ki Jonathan, yakıtlardan desteğin kaldırılmasının etkilerini ve tüm kriz idaresindeki başarısızlığı fark edememektedir. Nitekim 2012 Ocak ayındaki isyan eylemlerinin patlak vermesinden birkaç gün sonra Jonathan hükümeti ister istemez boyun bükmüş ve yakıtlar için birtakım destekler sağlamıştır. Ancak zamanın yine de çok gecikmiş olmasının yanı sıra hükümetinin itibarı ciddi zararlar görmüş ve Nijerya'da Jonathan'ı destekleyen orta tabaka da kendisine karşı çıkmıştır.

3- Müslüman sakinlere karşı ırkçı ayrımcılığın arttırılması:

Hükümet ile Goodluck Jonathan yönetimi altındaki Müslüman sakinler arasındaki ilişkiler iyice kötüleşmiştir. Zira Goodluck Jonathan, Obasanjo'nun belirlediği "Müslümanları hoşnut etme" politikasından vazgeçmiş ve ardından da Müslümanların taleplerini bastırmak için şiddet taktiklerini arttırmıştır. Ayrıca en güzel siyasî hakları sunmak, iş olanakları sağlamak ve toplumsal koşulları iyileştirmek yerine özellikle Kuzey kesimlerinde olmak üzere güvenlik güçlerinin Müslümanlara yönelik zulmünü yoğunlaştırmıştır. Buda Müslümanların, Jonathan yönetimine karşı ciddi tepkilerine neden olmuş ve Boko Haram gibi bazı İslamî cemaatlerin de Jonathan hükümetinin Müslümanlara karşı benimsediği vahşî baskılara karşı bir tepki gösterme babından hükümete karşı şiddet metodunu benimseyen bir cemaat olmasına sevk etmiştir.

Jonathan yönetimini kuşatan konular ile ülkedeki şiddete yakından bakıldığında, bu konuların Goodluck Jonathan ile olan işbirliğiyle Amerika tarafından türetildiği ortaya çıkmaktadır. Buda Amerika'nın, tek bir hedef için Nijerya'nın derinliklerine kadar müdahalede bulunmasına izin vermek içindir ki buda ülkenin petrol zenginliklerini garantilemektir.

Amerika'nın bu türetmelerini göstermek için aşağıdaki hususları açıklamalıyız:

Siyasî yolsuzluk açısından: Nijerya'daki siyasî yolsuzluğa karşı kamunun tiksintilerine rağmen Amerika, gizliden gizliye buna teşvik etmektedir. Aynen devletin, ceplerini Amerika'nın yardım ve destekte bulunduğu zamandakinden daha çok doldurmasına izin vermesi gibi. Zira bu, efendilerine daha fazla hizmet etsinler diye Amerika'nın ajanlarının daha fazla zengin olmalarını sağlayan ve aynı şekilde Amerika'nın, kendi yolunda duran ve en barizi İngiltere olmak üzere diğer yabancı güçlerin yanlısı olan siyasileri kovuşturmasına izin veren bir yöntemdir. Ayrıca "yolsuzluk parası", Amerikan ajanları için iki ucu keskin bir silahtır: Zira bir yandan Amerikan ajanları, ona sınıksız bağlı kalmaya devam etmek için parayı arzularken diğer yandan bu, efendilerine daha bağımlı hale getirecek olmasından dolayı Amerikan ajanlarını korkutup tehdit etmektedir. Çünkü onlar, Amerika'ya itaatsizlik etmeleri durumunda yolsuzluğun, rahatlıkla kendilerini cezalandırmanın ve otoritelerinin yok olmasının bir aracı olarak kullanılabileceğini çok iyi bilmektedirler.

Yakıtlardan desteğin kaldırılmasına gelince; Amerika'nın egemen olduğu İMF'nin talebine binaen olmuştur. Zira BBC, şunu bildirmiştir: "İMF, Nijerya hükümetini, rapora göre yıllık olarak 8 milyar dolar sağlayacak olan desteği kaldırmaya teşvik etmektedir." ["Nijerya, Desteğin Kaldırılmasının Ardından Yakıt Fiyatlarının İki Katına Çıkarılmasına Öfkeli." BBC News Online / 02. Ocak 2012] Bu adımın arkasındaki hedef, insanları ekonomik olarak kahretmek, onları yakıtlardan desteğin kaldırılması nedeniyle ortaya çıkan ağır yüklerle meşgul etmek ve onların zihinlerini, ülkenin petrol zenginliklerini yağmalayan Amerikan petrol şirketlerinin çabalarından uzak tutmaktır.

Jonathan'ın, özellikle Boko Haram olmak üzere Müslümanlara dönük zulmüne gelince; Bundaki hedef ise İslamcı militanlara karşı mücadelede Nijeryalı güvenlik yetkililerine yardım etme gerekçesi altında petrolü korumak amacıyla Amerika'nın Nijerya'daki güvenlik birimleri üzerindeki denetimini genişletmektir. Zira Clinton'un, 09. Ağustos 2012'de Nijerya'yı ziyareti sırasında üst düzey bir güvenlik yetkilisi şöyle demiştir: "Washington, içlerindeki şüphelileri izlemek ve polis ile askerî istihbaratlardaki farklı yolları "birleştirmek" için Nijerya'ya adli yardımda bulunacaktır..." Ve yetkili şöyle bir eklemede bulunmuştur: "Aynı şekilde Washington, bilgileri birleştirmeye yardımcı olabilecek istihbarat koordinasyon merkezini geliştirmek amacıyla Nijerya'ya yardım etmeye hazırlanmış olacaktır." [AFP Online / 09. Ağustos 2012]

Bununlar birlikte Amerika, bu gergin konuları türetmekle, zenginlikleri garantilemek için Amerikan müdahalesine gerekçe oluşturacak sınırlarda durmayı istemektedir. Ancak petrol zenginliklerinin garantiye alınmasını felce uğratacak bir iç savaşa ulaşmaksızın. En azından yakın gelecekte öngörülen budur.

Nijerya'daki siyasî çatışmaya gelince; bu, Kenya'da olandan farklıdır. Zira Amerika ile İngiltere'nin olduğu iki devletin Kenya'da kendi çıkarlarına hizmet edecek yakın siyasi tabakaları bulunmaktadır. Ancak 29.05.1999'da Obasanjo'nun görevi üstlenmesinden bu yana Nijerya'daki etkin tabaka, Amerikan yanlısı olmuş ve İngiliz yanlıları ise giderek zayıflamışlardır. Ancak çok az da olsa onların etkinlikleri de bulunmaktadır. Dahası onların etkinlikleri, Amerikan yanlılarına oranla arka saflarda sayılır. Ancak İngiltere, hala geçmişteki nüfuzuna geri dönmek için artan gerginlikleri istismar etmeye çalışmaktadır...

Sonuç olarak İslam'ın büyük önem arz ettiği bir ülkede devletlerin çatışması... bugün, onun meselelerinin düşmanı olan sömürgeci kafirlerin ellerinde olması ne acıdır. Buna rağmen İslam ümmeti, asla susmayacak, bilakis Allah'ın izniyle Allahu Subhânehu'nun nitelendirdiği üzere izzetini ve hayriyyetini geri döndürecek yeni bir gün doğumunun arkasında bekleyen yükselişe doğru hareket edecektir.

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ "Sizler, insanlar için çıkartılmış en hayırlı ümmetsiniz. Marufu emreder, münkerden nehyeder ve Allah'a iman edersiniz." [Âl-i İmrân 110]

Bu, aziz olan Allah'a hiç de zor değildir.

H. 03 Şevval 1433

M. 21 Ağustos 2012